

ROERKERKNIEUWS - door het jaar

editie 227 (4 november 2024) – www.roerkerken.nl

inleiding (bisschoppensynode)

Na de laatste berichten over de synode over de/een synodale Kerk (Roerkerknieuws 212) wordt het nu toch weer wat concreter nu onlangs aan het einde ervan het slotdocument werd gepresenteerd. Paus Franciscus noemt de tekst 'een geschenk aan het volk van God'. Hij schrijft deze keer niet, zoals gebruikelijk, een eigen document met conclusies van de synode. Volgens de paus staan er in de slotverklaring *al "zeer concrete aanwijzingen die een leidraad kunnen zijn voor de missie van de Kerken, in hun specifieke continenten en contexten"*. De paus heeft er vertrouwen in dat deze gedeelde ervaring inspireert tot "concrete acties die Gods volk dienen". In zijn laatste toespraak tot de synodevergadering benadrukte paus Franciscus dat het slotdocument, geschreven in de loop van de tweede zitting van de synode, de vrucht is van meer dan drie jaar luisteren naar het volk van God. "Het openbaart een gedeelde weg voorwaarts naar een 'synodale Kerk' die het evangelie belichaamt, niet alleen door woorden, maar door elke handeling en interactie". De paus beschreef het slotdocument als een geschenk met meerdere dimensies, dat een leidraad voor de Kerk is en een symbool voor de eenheid en de gedeelde missie. Hulpbisschop Ted Hoogenboom van het aartsbisdom Utrecht, die Nederland op de synode vertegenwoordigde, herkent in het slotdocument de weerslag van de 'gesprekken in de Geest' die in de afgelopen vier weken in de synode-aula zijn gevoerd en waaraan hij intensief heeft mogen deelnemen. Hij wijst erop dat het slotdocument op diverse terreinen betreffende het sacramentele leven, het pastoraat en het bestuur in een synodale missionaire Kerk veel aanbevelingen doet, die veelal nadere praktische uitwerking en/of precisering behoeven. *"Het slotdocument van de synode bevat 25 keer het woord 'bekering'. Het bevat een herhaalde en dringende uitnodiging aan alle leden van het Volk Gods, telkens weer te bekeren tot Christus en zijn Evangelie omdat dat immers de noodzakelijke voorwaarde is voor het zijn van een geloofwaardige synodale en missionaire Kerk. Het is tegen deze achtergrond ook veelzeggend dat paus Franciscus juist tijdens de tweede zitting van de synode zijn Encycliek 'Dilexit nos' over de menselijke en goddelijke liefde van het Heilig Hart van Jezus publiceerde. Daarin spreekt de paus in nr. 183 over de 'bekering van het hart' als ons antwoord op de liefde van het Heilig Hart van Jezus dat ons leert op onze beurt liefde te hebben. Ik vond het een voorrecht", aldus mgr. Hogenboom, "om aan beide zittingen van de synode deel te nemen en er getuige van te zijn hoe diverse vruchten van de 'gesprekken in de geest' groeiden en rijpten. Het slotdocument zal door de Bisschoppenconferentie, in andere geleidingen in de Nederlandse Katholieke Kerk en hopelijk ook door vele leken, gelovigen, religieuzen, priesters en diakens in de parochies verder worden bestudeerd".*

Willibrordzondag

In katholiek Nederland heet de zondag rond 7 november Willibrordzondag. Tijdens vieringen die dag wordt sinds 1949 aandacht gevraagd voor de oecumene, het streven naar eenheid onder alle christenen. De viering van Willibrordzondag wordt inhoudelijk voorbereid door de Katholieke Vereniging voor Oecumene (KVO), voorheen Willibrordvereniging. De KVO kiest elk jaar een thema voor deze dag die dit jaar op 10 november wordt gehouden. De naam 'Willibrordzondag' is gekozen vanwege het feit dat Willibrord een van de voornaamste grondleggers is van het Nederlandse christendom. Nederlandse katholieken vereren 'de

Apostel der Friezen' als hun hemelse schutspatroon en Nederlandse protestanten gedenken hem als hun vader in het geloof. Oecumene is niet eenvoudigweg een kwestie van dialoog, van uitwisseling van ideeën, schreef paus Johannes Paulus II in zijn encycliek over de oecumene ('Ut Unum Sint' [1995]), in zekere zin is het altijd een "uitwisseling van gaven" (28). Deze dynamiek van geven en ontvangen als fundamentele dimensie van de oecumenische dialoog staat centraal op Willibrordzondag 2024. Daarom is het thema dit jaar ook: 'geven is ontvangen': "juist in het delen van gaven en in het wegschenken van onszelf ontvangen wij eenheid". Oecumene stond trouwens hoog op de agenda (bij de voorbereiding op) de recent afgesloten bisschoppensynode. *"Synodaliteit en oecumene zijn twee wegen die samen bewandeld moeten worden, met hetzelfde doel: een beter christelijk getuigenis"*, aldus het werkdocument voor synode (instrumentum laboris). *"Synodaliteit gaat er immers van uit dat elke gedoopte christen deelt in de drievoudige taak van Jezus: profeet, priester en koning. Dus werken zij ook mee in de missie en zending van de kerk in deze wereld. Dat katholieken daarbij veel van andere christenen kunnen leren, wordt in het document voluit erkend"*. Daarom stelde het document dan ook hardop de vraag: *"Hoe kunnen we de actieve bijdrage van het héle volk van God aan de oecumenische beweging stimuleren? In het bijzonder, hoe kunnen we participeren in de belangrijke bijdrage van kloosterlingen, interkerkelijke koppels en families, jongeren, kerkelijke bewegingen en oecumenische gemeenschappen?"*.

douanekantoor Kievit (1828-1860)

In Roerkerknieuws 222 en 223 schreven wel al over de bouw van het douanekantoor op de Rothenbach (1858-1860). Dat was natuurlijk niet het eerste douanekantoor in Vlodrop. Het oude was op de Kievit gevestigd. Zo werd het ook officieel gepubliceerd: *"le bureau de douane à Kievit ayant été supprimé, le receveur de ce bureau M. J. W. F. J. P. Hilgers est transféré en la même qualité au bureau de Rothenbach, commune de Vlodrop"* (Courrier de la Meuse dd. 10 juni 1860). Dat grenskantoor op de Kievit bestond sinds 1828 (KB 10 december 1822 Staatsblad nr. 50: "besluit van den 10e december 1822, aanwijzende de kantoren van in- en uitklaring, van ontvang en expeditie, de liggingsplaatsen en de routes of heerbanen, voor de in- en uitgaande regten en accijnzen, ingevolge de wet van 26 augustus 1822 [Stbl. 38]"). Werd bij die gelegenheid nog Herkenbosch aanwezen als "kantoor van expeditie voor het inkomen in het Rijk aan de landzijde, zijnde te gelijker tijd kantoor van laatste visitatie bij het uitgaan", ruim jaar later werd dit kantoor al verplaatst "naar de behuizing de Kivit" (Koninklijk Besluit dd. 28 maart 1828 Stbl. 7). Werd in 1822 "de groote weg van Wassenberg, langs de Kivit, over Herkenbosch naar Roermonde" evenals de weg van Wassenberg op Roermonde, over Herkenbosch en Melick" officieel als "route of heerbaan bij den in- en uitvoer van goederen of koopmanschappen" aangewezen, in 1828 werd de eerste route nader gepreciseerd "de groote weg van Wassenberg, over de Kivit, op de Kapel en Roermonde, latende het dorp Herkenbosch lings, en het gehucht het Gebroek regts liggen". Op verzoek van "eenige ingezetenen der stad Roermonde ... houdende verzoek, dat de in- en doorvoer van goederen, voortaan, in plaats van over Roermonde, langs Swalmen, over die plaats, langs de Kievit mag worden toegestaan", werd bij koninklijk besluit van 31 december 1828 voornoemd besluit ook in die zin gewijzigd (Stbl. 91). Bij koninklijk besluit van 28 juli 1845 (Stbl. 48) werd het douanekantoor op de Kiviet ook opengesteld voor de in- en uitvoer van accijnsgoederen (vgl. ook KB van 24 september 1841 [Stbl.34]). In de 'Grote Historische Provincie Atlas 1837-1844 (1992)' staat de 'Quivit' te boek als "Herberg en Grenskantoor" (blz. 73). Volgens het kadaster bestond 'de behuizing

de Kievit' toen uit een tweetal huizen (C 623 en 627) in de 'Quivit Kamp', toebehorende aan landbouwer Andries Timmermans (1790-1857), sinds 1817 gehuwd met Anna Maria Beckers (1789-1857), "overleden in (hunne) woning te Kivit". Andries' ouders Evert Timmermans en Mechtildis Maessen komen we tegen in de Franse bevolkingslijst van Vlodrop uit 1796 (nrs. 6-7); Evert staat dan te boek als "keuter(-boer)". Als bewoners op de Kievit werd het echtpaar Timmermans-Beckers opgevolgd door dochter Mechtildis Timmermans (1820-1878), sinds 1846 gehuwd met de oorspronkelijk uit Linne afkomstige Jos Leijendeckers (1817-1889). Het Rijk huurde waarschijnlijk een van beide woningen op de Kievit waar de ontvanger niet alleen kantoor hield maar ook met zijn gezin woonde. Nadat het kantoor op de Kievit ruim dertig jaar als zodanig gefungeerd had, kwam het zoals gezegd in 1860 te vervallen toen het nieuwe kantoor op de Rothenbach in gebruik werd genomen. Het 'kantoor der in- en uitgaande regten te Kievit' werd bij officieel koninklijk besluit van 31 januari 1860 (Stbl. 7) opgeheven. "De nieuwe, zoogenaamde heerbaan loopt, dien ten gevolge, thans van de Pruisische grenzen, van Wassenberg, door het dorp Etsenberg, de gemeenten Vlodrop en Odiliënberg over de Kapel naar Roermond, en van Wassenberg over de Kievit, het dorp Herkenbosch, Gebroek en Kapel naar Roermond" (De Volksvriend en Maas- en Roerbode dd. 18 febr. 1860). Niet lang daarvoor (datzelfde voorjaar) was het kantoor op de Kievit tot op de grond toe afgebrand (Maas- en Roerbode dd. 31 maart 1860; vgl. Courrier de la Meuse, dd. 3 april 1860: "on rapporte que l'ancien bureau de la douane de Kievit près Vlodrop, a été réduit en cendre dans la nuit du 30 au 31 mars"). Jos Leijendeckers komen we begin 1863 nog op de Kiviet tegen als hij "2 paarden, waaronder een dragende merrie, 1 werkos, 4 dragende en melkgevende koeijen, 1 dragende vaars, 1 volgaande varken, 1 vet varken, 1 kalf allerhande huismeubelen en akkergereedschappen" publiekelijk liet verkopen (Maas- en Roerbode dd. 3 jan. 1863). Nadat hij in de zomer van datzelfde jaar nog de nodige te veld staande veldvruchten van de hand had gedaan, kwam het datzelfde najaar tot openbare verkoop van het "het goed genaamd de Kivit, gelegen in Vlodrop aan den weg naar Wassenberg, bestaande uit ruime en nieuw gebouwde huizen met stallingen, tuin, voorts akkerland, te zamen groot 2.68.20 ha" (Maas en Roerbode dd. 10 en 17 okt. 1863). De Leijendeckers verhuisden naar Linne, waar beiden ook kwamen te overlijden. Later houdt de oorspronkelijk uit Roggel afkomstige Jacob Greijen (1815-1892) er herberg. Hij was sinds 1845 getrouwd met de uit Vlodrop afkomstige Maria Elisabeth op het Veld (1812-1885). Daarna was rijksveldwachter, boswachter en jachtopziener Gerard Hommen (1862-1894) er gestationeerd, die sinds 1891 getrouwd was met de Posterse Gertrudis Hubertina op het Veld en in het voorjaar van 1894 op de Meinweg doodgeschoten werd (vgl. 'De Klepper' 52 [2024] nr.3).

Personalia

Op Allerzielen (zaterdagmorgen 2 november j.l.) deden we vanuit de Berger basiliek **Elisabeth Maria (Els) Sliepen-Van Hooijdonk (1936-2024)** uit Roermond (Kapel) uitgeleide. Geboren en getogen aan de Heinsbergerweg te Roermond, als negende in een gezin met Brabantse roots dat uiteindelijk 13 kinderen zal tellen, maakte zij op jonge leeftijd de oorlog en de evacuatie naar Friesland mee. Ze werkte in de gezinszorg toen ze Piet Sliepen (1932-2004) van de Kapellerlaan leerde kennen met wie ze eind jaren vijftig trouwde en een gezin stichtte dat met vijf kinderen werd gezegend. Terwijl Piet als leraar aan de MULO en later als adjunct-directeur aan de MAVO bij de Kapel de kost verdiende, zorgde Els voor het huishouden en de opvoeding van de kinderen. Het was een bedevaart naar Medjugorje die haar Mariaverering een grote boost gaf en ook de aanleiding vormde om sinds 1987

dagelijks samen met anderen in de processiegang van de Kapel in 't Zand het rozenhoedje te bidden. Ook onderhield ze jarenlang het kapelletje tegenover de Bernhardlaan. Aan het katholieke geloof dat ze van huis uit meekreeg is ze dan ook haar leven lang trouw gebleven. Het gaf haar ook de kracht om de tegenslagen waarmee ze te maken kreeg het hoofd te bieden, zoals het jaar dat ze noodgedwongen in sanatorium Hornerheide door moest brengen, terwijl haar man er met de zorg voor hun toen nog kleine kinderen alleen voor stond; maar ook de ziekte en de dood van haar man Piet in 2004 en van haar dochter Tilly in 2010. Wat haar ook kenmerkte was haar liefdevolle zorg en aandacht, niet alleen voor haar kinderen en kleinkinderen, maar ook voor haar medemenssen, in het bijzonder voor hen die onder problemen en zorgen gebukt gingen. Daarom noemde ieder haar ook graag 'moeder Sliepen'. Ze was altijd wel bezig, was het niet met handwerken, dan wel met bidden. Daarom was ze ook zo blij en dankbaar dat ze na de dood van haar man weer een appartementje kreeg met uitzicht op de Kapel die haar sinds haar jeugd zo vertrouwd was. Wat genoot ze als ze met zijn allen samen waren, zeker rond Sinterklaas, als ze haar dierbaren altijd weer met een persoonlijk gedicht en zelfgemaakte surprise verraste. Ze onderhield een warme band met de zusters van St. Odiliënberg en daarom was ook onze basiliek haar dierbaar. Dat verklaart ook waarom haar uitvaartmis er werd gehouden, nadat ze op vrijdagnacht 26 oktober j.l. toch nog onverwacht snel in het Roermondse ziekenhuis was komen te overlijden. Na de uitvaartmis legden we haar bij haar man 'Tussen de Bergen' in Roermond te rusten.

Diezelfde zaterdagmiddag (2 november j.l.) werd op Camillus de 8-jarige **Nick Theis** uit Melick gedoopt; dat het doopsel daar plaatsvond had met bijzondere omstandigheden te maken. Nick hoopt komend voorjaar zijn eerste H. Communie te doen.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), priester-assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken-assistent, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken-assistent, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken-assistent, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl